

Dones Lluitadores: La primera sindicalista catalana

Fitxa Tècnica

Títol de l'Activitat: Dones Lluitadores: La primera sindicalista catalana

Descripció: Aquesta activitat educativa pretén descobrir a l'alumnat el paper de les dones catalanes en el moviment obrer des del segle XIX fins al segle XX. Se centra en la figura d'Isabel Vilà, la primera sindicalista catalana. Els participants, a través de diferents tipus de documents, investiguen sobre aquesta dona lluitadora, avançada al seu temps, i reflexionen sobre l'impacte a llarg termini de les lluites laborals i de gènere.

Durada Estimada: 2 hores

Nivell Educatiu: Segon cicle d'ESO i Batxillerat

Objectius d'Aprenentatge:

- Conèixer la biografia d'Isabel Vilà i el seu impacte en el moviment sindical català.
- Analitzar el context històric i polític d'Espanya durant la vida d'Isabel Vilà.
- Reflexionar sobre l'evolució dels drets laborals i de gènere des del segle XIX fins a l'actualitat.
- Desenvolupar habilitats de recerca i anàlisi crítica.

Activitat:

Enllaç a l'activitat en pdf

Al llarg del segle XIX i inicis del XX les dones catalanes van prendre un protagonisme important al moviment obrer. Gràcies a la seva fermesa, en temps de la Segona República (1931-1936) van arribar a conquerir majors drets i presència pública, i durant la Guerra Civil l'anarcosindicalista catalana Federica Montseny fou ministra.

D'entre les que van fer possible aquell procés, ens centrarem en la primera sindicalista catalana.

ISABEL VILÀ, LA PRIMERA SINDICALISTA CATALANA

Isabel Vilà i Pujol (1843-1896), sindicalista i mestra. Calonge, Baix Empordà, 3 d'agost de 1843 - Sabadell, Vallès Occidental, 1896. A mitjan anys cinquanta es traslladà a Llagostera amb la seva família, on treballà tenint cura dels malalts i es relacionà amb els cercles republicans. Donà suport a la revolució de 1868 com a infermera dels revoltats a la Bisbal. Destacà també com a activista obrera, especialment com a impulsora de la campanya per reduir a cinc hores la jornada laboral als menors de 13 anys, motiu pel qual fou anomenada "Isabel cinc hores". Prengué també part activa en la campanya contra les quintes i en la reivindicació d'una biblioteca per als obrers a Llagostera. Participà en la implantació de l'Associació Internacional de Treballadors (AIT) al Baix Empordà, i creà la Federació Local de l'AIT de Llagostera. Després del pronunciament del general Pavía (1874), s'exilià a Carcassona, on es formà com a mestra, i el 1880 tornà a Catalunya. Establert primer a Barcelona, des del 1882 fou mestra a l'escola del Centre Republicà de Sabadell, l'escola per a nenes del qual dirigí fins que fou destituïda el 1895. Considerada la primera sindicalista catalana. *Biografia*

1. Elabora un eix cronològic que abasti els cinquanta-tres anys que va viure Isabel Vilà i on constin els diferents períodes polítics de la història d'Espanya.
2. En el següent mapa apareixen marcades amb un punt les 5 ciutats on va viure Isabel Vilà. En primer lloc, afegeix el nom de cadascuna d'elles al costat de cada punt, i després uneix-los amb fletxes, començant per la seva població natal i seguint per les poblacions per on va passar i en l'ordre en què ho va fer. Si no saps ubicar amb precisió les ciutats, pots consultar on són amb el mitjà que et resulti més còmode.

3. Busca informació sobre la revolució en la qual participà Vilà. Com la van anomenar? Quins n'eren els objectius? Va triomfar?
4. Per quin motiu es coneixia la Isabel Vilà com a "Isabel cinc hores"? Creus que s'ha avançat en les reivindicacions d'Isabel Vilà? Raona la teva resposta.
5. Quin sindicat d'àmbit internacional impulsà Isabel Vilà? Quan fou prohibit, i per què?
6. Quins fets creus que van dur Isabel Vilà a marxar a l'exili?
7. Quins motius creus que la devien portar a fer-se mestra? Per què es dedicà concretament a la docència de nenes? Si et cal, pots indagar una mica més en la vida d'aquesta sindicalista.